

2010 YILI BOR SEKTÖR RAPORU

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü

MART 2011

ÖZET

Dünya bor pazarı 2009 yılında dünya ekonomisinde yaşanan kriz nedeniyle önemli oranda daralmasının ardından 2010 yılında ekonomik krizin etkisinin azalmasıyla birlikte artış sürecine geri dönmüştür. Bor ürünlerine olan talep, gerek geleneksel pazarlarda gerekse gelişen bor pazarlarında bir önceki yıla göre önemli ölçüde artış kaydetmiştir. Bor talebindeki artış Kuzey Amerika ve Batı Avrupa gibi geleneksel pazarlar ve gelişmekte olan pazarlardan Asya'da önemli seviyelerde olurken gelişmekte olan pazarlardan Doğu Avrupa pazarında daha az artış göstermiştir. Dünya bor talebinin genel olarak 2010 yılında bir önceki yıla göre ürün miktarı bazında yaklaşık %32 arttığı tahmin edilmektedir. Fakat bu önemli orandaki artışa rağmen dünya bor tüketimi kriz öncesindeki düzeyine ancak ulaşabilmiş durumdadır.

Dünya toplam bor rezerv miktarında 2010 yılında önemli bir değişim kaydedilmemiştir. Türkiye %72'lik pay ile ilk sırada yer alırken, onu %8 pay ile Rusya ve %7 pay ile ABD takip etmektedir.

Dünya bor üretim kapasitesinin 2010 yılında bir önceki yıla oranla bir miktar artarak 2,23 milyon ton B₂O₃ (4,85 milyon ton) seviyelerine ulaştığı, fiili bor üretiminin ise 2010 yılında %24 artarak yaklaşık 4,09 milyon ton civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Dünya bor tüketiminin ise 2010 yılında bir önceki yıla göre %32 artarak 3,95 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir.

Dünya bor talebinin yaklaşık %40'ının Eti Maden, %27'sinin RT Borax, %33'ünün de diğer üreticiler tarafından karşılandığı tahmin edilmektedir.

Eti Maden'in bor satışları 2010 yılında bir önceki yıla göre toplam ürün bazında %50 artış göstermiş ve 1,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Yine 2010 yılında Eti Maden'in bor satışları bir önceki yıla göre değer bazında %43 artış göstererek 647 milyon ABD\$ olmuştur.

Eti Maden'in 2010 yılında dünya bor pazar payı, miktar (ton) bazında %40 olarak gerçekleşmiştir. Böylece Eti Maden bir önceki yılda olduğu gibi pazarda yine birinci sırada yer almıştır.

1. BOR VE KULLANIM ALANLARI

1.1. Bor Nedir

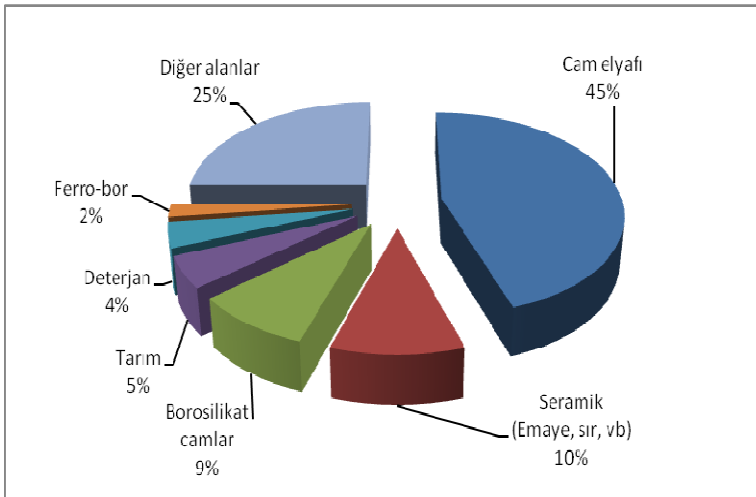
Bor mineralleri, yapılarında farklı oranlarda bor oksit (B_2O_3) içeren doğal bileşiklerdir.

Doğada yaklaşık 230'dan fazla bor minerali mevcut olup bunların ticari öneme sahip olan başlıcaları; tinkal, kolemanit, kernit, üleksit, pandemit, borasit, szaybelit ve hidroborasit'tir.

Türkiye'de yaygın olarak bulunan bor mineralleri ise; tinkal, kolemanit ve üleksit'dir. Bu mineraller sırasıyla sodyum, kalsiyum ve sodyum+kalsiyum bazlı bor bileşikleridir. Bu mineraller öncelikle fiziksel işleme tabi tutularak zenginleştirilir (konsantre bor) daha sonra rafine edilerek çeşitli bor kimyasallarına dönüştürülür. İfade kolaylığı açısından bu ürünlerin tamamı "Bor" olarak adlandırılmaktadır.

1.2. Borun Sektörel Kullanım Alanları

Bor nihai kullanım alanı olan sektörlerde çoğunlukla bor kimyasalları şeklinde tüketildiği gibi konsantre bor olarak doğrudan da tüketilebilmektedir. Bor ürünleri; uzay ve hava araçları, nükleer uygulamalar, askeri araçlar, yakıtlar, elektronik ve iletişim sektörü, tarım, cam sanayi, kimya ve deterjan sektörü, seramik ve polimerik malzemeler, nanoteknolojiler, otomotiv ve enerji sektörü, metalurji ve inşaat gibi pek çok alanda kullanılmaktadır. Ancak tüketilen bor ürünlerinin %75'e yakını cam (yalıtım tipi cam elyafı, tekstil tipi cam elyafı, borosilikat cam ve panel cam), seramik-frit, tarım ve deterjan sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

Şekil-1: Bor tüketiminin nihai kullanım alanlarına göre dağılımı.

"2010 yılında cam sektörü en büyük bor tüketen sektör olma özelliğini korumuştur."

Kaynak: The Economics of Boron, 2010.

2. DÜNYA BOR SEKTÖRÜNÜN GÖRÜNÜMÜ

2.1. Dünya Bor Rezervleri

Dünyadaki önemli bor yatakları Türkiye, Rusya ve A.B.D'de olup dünya ticari bor rezervleri 4 bölgede toplanmaktadır. Bunlar; ABD Kaliforniya Eyaletinin güneyinde yer alan "Mojave Çölü", Güney Amerika'da yer alan "And Kemerı", Türkiye'nin de yer aldığı "Güney-Orta Asya Orojenik Kemerı" ve Doğu Rusya'dır. Türkiye dışında diğer önemli bor rezervlerinin bulunduğu bor yataklarının rezerv dağılımı farklı kaynaklardan alınan bilgilere göre şöyledir;

- **Boron (Kramer) Yatakları, Kuzey Amerika:** Rio Tinto firması tarafından açık ocak işletmeciliği yöntemi ile işletilen yatağın toplam rezervi firmanın 2010 yılı faaliyet raporundaki verilere göre B_2O_3 bazında 24 milyon tondur.
- **Sırbistan:** Jadar Bor Havzasının işletme hakkını Rio Tinto firması 2005 yılında almış olup, havzanın Li_2O içeriği %1,8 ve B_2O_3 içeriği ise %13,1'dir. Yatak kolemanit ve jadar minerallerinden oluşmaktadır. Rio Tinto firmasının 2010 yılı faaliyet raporuna göre bu havzanın tahmini muhtemel rezervi 16,2 milyon ton olarak verilmektedir. Rio Tinto'nun (Rio Tinto Borax, RTB, Rio Tinto Mineral veya US Borax) Sırbistan'daki bor kaynaklarını işletmeye 2015-2016 yıllarında başlaması beklenmektedir. Kanada'da yerleşik Erinventure ve Sırbistan'da yerleşik JP PEU firmalarının ortaklaşa geliştirmekte olduğu Sırbistan'ın güneyindeki Piskanja bor yatağında yaklaşık 2,9 milyon ton B_2O_3 olduğu tahmin edilmektedir.
- **Fort Cady Kalsiyum Bor Yatağı, Mojave Desert, Kaliforniya:** Fort Cady Minerals tarafından çözelti madenciliği yöntemi ile işletilen yatak düşük tenörlü ve derinde olması nedeniyle (~410 metre) çıkarılması, işlenmesi zor ve maliyeti de yüksektir. Bu yatakta şu anda üretim yapılmamaktadır.
- **Death Valley Bor Yatakları/Billie Mine:** American Borate Company tarafından yer altı ocak işletmeciliği yöntemi ile işletilen yatak kolemanit, üleksit ve propertit içermektedir. Ancak bu yatakta şu anda üretim yapılmamaktadır.
- **Güney Amerika Bor Yatakları:** Söz konusu yatakların en önemli özelliği genelde çok geniş alanlara küçük rezervler halinde yayılmasıdır. Diğer önemli bir özellik ise; bu yatakların And dağlarının ortalama 4.000 metrenin üzerindeki yüksek bölgelerinde yer alması ve çalışma mevsiminin kısa olmasıdır. Ayrıca, bu madenlerin genelde tenörleri düşüktür. Güney Amerika rezervlerinin büyük bir bölümünü üleksit (sodyum kalsiyum borat bazdan) oluşmaktadır.
 - **Tincalayu, Arjantin (2007):** Söz konusu yatak, 300 bin ton B_2O_3 bazında tinkal ve kernit rezervine sahiptir.
 - **Salar de Surire Bor Cevheri Yatağı, Şili:** Arica'nın(Şili) deniz seviyesinden 4.050 m. yükseklikte bulunan yatak 1,5 milyar ton tüvönan (B_2O_3 bazında 30 milyon ton) rezervi ile dünyanın en büyük üleksit yataklarından biridir. Söz konusu yatak, QuiBorax tarafından işletilmekte olup, esas olarak borik asit üretimi gerçekleştirilmektedir.

- **Salar de Carcote ve Salar de Ascotan, Kuzey Şili:** SQM Salar tarafından işletilen Salar de Carcote ve Salar de Ascotan 7 milyon ton B₂O₃ bazında üleksit rezervine sahiptir.
- **Asya Bor Yatakları:** Asya ülkelerindeki bor rezervleri genelde magnezyum borat (Askarit) ve sınırlı bölgelerde tinkal ve borosilikattan oluşur. Bu cevherler, genelde düşük tenörlü olup rafine ürün üretiminde teknolojik zorlukları olan yapıdadır. Askarit cevheri özellikle Çin ve Kazakistan da bulunmakta olup ortalama B₂O₃ tenörü % 8-10'dur. Çin'de doğal bor yatakları geniş olmasına rağmen, yatakların %90'dan fazlasının tenörü %12 B₂O₃'ün altındadır. Doğal bor üretiminin büyük bir bölümü Çin'in kuzeydoğu bölgesindeki askarit yataklarından gerçekleştirilmektedir. Bu rezervler azalmaktadır ve 2012 yılında tükenebilecektir. Qinghai (Çin) bor yatakları 4.000 mt. yükseklikte bulduklarından ve birbiriyle ilişkili mineral grupları içerdiklerinden (bor, lityum ve potasyum) Güney Amerika da yer alan bor yataklarına benzemektedirler.
- **Rusya Bor Yatakları:** Rusya'nın en önemli bor yatağı, dünyada bilinen 3 önemli datolit bor yataklarından biri olan Dalnegorsk (Rusya) yatağı olup ortalama B₂O₃ tenörü % 9-12' dir.

Ülkeler	Toplam Rezerv (Bin ton B ₂ O ₃)	Dağılım (%)
Türkiye ⁽¹⁾	864.500	72
A.B.D ⁽²⁾	80.000	7
Rusya ⁽²⁾	100.000	8
Çin ⁽²⁾	47.000	4
Arjantin ⁽²⁾	9.000	1
Bolivya ⁽³⁾	19.000	2
Şili ⁽³⁾	41.000	3
Peru ⁽²⁾	22.000	2
Kazakistan ⁽⁴⁾	-	-
Sırbistan ⁽⁵⁾	16.200	1
İran ⁽²⁾	1.000	0
TOPLAM	1.199.700	100

Tablo-1: Dünya Bor Rezervleri (2010)

“Rezerv Geliştirme kapsamında Eti Maden tarafından yürütülen Bor Master Arama Projesi çalışmalarında 2010 yılında önemli bulgular elde edilmiştir. Proje kapsamında sondaj faaliyetlerine devam edilmektedir.”

Kaynaklar:

1. 2010 Yılı Eti Maden rezerv bilgileri kullanılmıştır.
2. USGS Mineral Commodity Summaries, January 2009'dan alınmıştır.
3. USGS Mineral Commodity Summaries, January 2002'den alınmıştır.
4. Kazakistan'ın Satimola bölgesi rezervi www.borates.co.uk adresinde B₂O₃ bazında 102 milyon ton olarak verilmekle birlikte, başka kaynaklarda çok farklı ve çelişkili rakamlar verildiğinden, bu rakam tabloya yansıtılmamıştır. Bu değer dikkate alınırsa **ETİ'nin payı %66** olmaktadır.
5. a) http://www.riotinto.com/whatweproduce/17056_inferred_resource_at_jadar_lithium_project.asp
b) Top Stories: Erin Ventures joins boron search in Serbia, Industrial Minerals, June 2010

Sonuç olarak, Dünya toplam bor rezervi sıralamasında Türkiye %72'lik pay ile ilk sıradadır. Dünya toplam bor rezervi ve bugünkü tüketim değerleri dikkate alındığında, dünyada çok uzun yıllar bor cevheri sıkıntısı yaşanmayacağı görülmektedir.

2.2. Dünya Bor Üretim Kapasiteleri ve Fiili Üretimler

Dünya bor üretim kapasitesinin 2010 yılında bir önceki yıla oranla bir miktar artarak 2,2 milyon ton B₂O₃ (4,8 milyon ton) seviyelerine ulaştığı tahmin edilmektedir.

Ülkeler	Kurulu Kapasite (Bin Ton)
Türkiye	1.785
ABD	1.560
Arjantin	196
Bolivya	78
Peru	75
Şili	415
Çin	545
Rusya	151
Hindistan	48
Dünya Toplamı	4.853

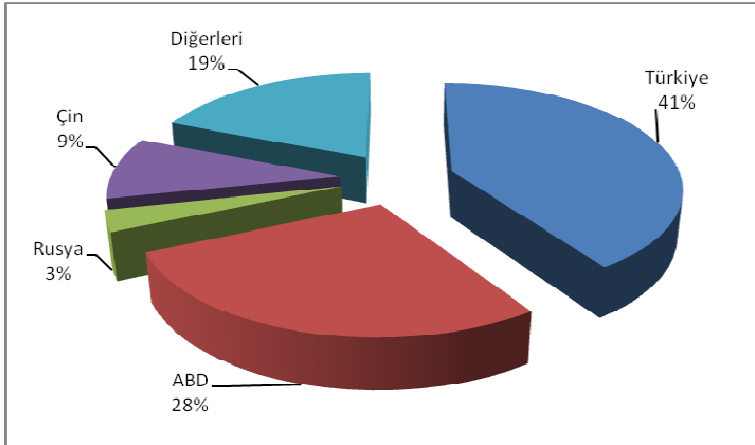
Kaynak: Eti Maden, 2010

Tablo-2: Dünya Bor Üretim Kapasiteleri (2010)

“2010 yılında dünya bor üretim kapasitesinin brüt bazda yaklaşık 4,8 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir.”

Dünya fiili bor üretimi 2010 yılında bir önceki yıla göre %24 artarak yaklaşık 4,09 milyon ton (1,89 milyon ton B₂O₃) civarında gerçekleşmiştir. Fiili bor üretiminin bor oksit bazında bölgesel dağılımı; Avrupa %39,6 pay ile birinci sırada yer alırken, bunu Kuzey Amerika %30,1, Güney %17,7 ve Asya %12,6 payla takip etmiştir.

Şekil-2’de 2010 yılında brüt bazda dünya bor üretiminin ülkeler bazında dağılımı verilmektedir.

Şekil- 2: Dünya Bor Üretiminin Bölgelere Göre Dağılımı (Brüt bazda, %)

“Eti Maden 2010 yılında brüt bazda dünya bor üretiminin %41’ini gerçekleştirmiştir.”

Kaynak: Eti Maden, 2010

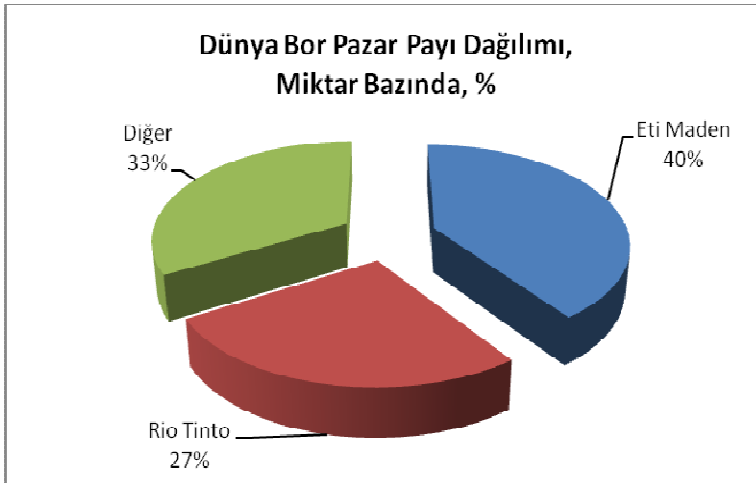
2.3. Dünya Bor Sektörü Pazar Durumu

Dünya bor pazarı 2009 yılında dünya ekonomisinde yaşanan kriz nedeniyle önemli oranda daralmasının ardından 2010 yılında ekonomik krizin etkisinin azalmasıyla birlikte artış sürecine girmiştir. Bor ürünlerine olan talep, gerek geleneksel pazarlarda gerekse gelişen bor pazarlarında bir önceki yıla göre önemli ölçüde artış kaydetmiştir. Bor talebindeki artış Kuzey Amerika ve Batı Avrupa gibi geleneksel pazarlar ve gelişmekte olan pazarlardan Asya'da önemli seviyelerde olurken gelişmekte olan pazarlardan Doğu Avrupa pazarında daha az artış göstermiştir. Dünya bor talebinin genel olarak 2010 yılında bir önceki yıla göre ürün miktarı bazında yaklaşık %32 arttığı tahmin edilmektedir. Fakat bu önemli orandaki artışa rağmen dünya bor tüketimi kriz öncesindeki düzeyine ancak ulaşabilmiş durumdadır.

Geleneksel bor pazarlarından Batı ve Güney Avrupa'da bor ürünleri talebi bor oksit bazında yaklaşık %35, Kuzey Avrupa'da %30 civarında ve Kuzey Amerika'da yaklaşık %34 civarında artış göstermiştir.

2010 yılında dünya ekonomisinin krizden çıkış sürecinde dünya bor tüketimindeki büyüme dünya ekonomisindeki büyümeden daha fazla olmuştur. Dünya ekonomisinin 2010 yılında %5 civarında büyüdüğü tahmin edilirken bor tüketiminin yaklaşık ürün miktarı bazında yaklaşık %32 artarak 3,95 milyon ton civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Ancak, dünya bor tüketimi bu yüksek artışa rağmen tarihsel olarak en yüksek seviyede olduğu 2008 yılı değeri civarında gerçekleşebilmiştir.

Dünya bor talebinin yaklaşık %40'ının Eti Maden, %27'sinin RT Borax, %33'ünün de diğer üreticiler tarafından karşılandığı tahmin edilmektedir.

Şekil-3: Dünya Bor Pazar Payı Dağılımı (2010)

“2010 yılında dünya bor tüketiminin bir önceki yıla göre %32 artarak 3,95 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir.”

3. TÜRKİYE'DE BOR SEKTÖRÜNÜN GÖRÜNÜMÜ

Eti Maden bünyesinde bulunan 4 İşletme Müdürlüğünde bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünler (boraks pentahidrat, boraks dekahidrat, borik asit, bor oksit, kalsine tinkal, susuz boraks ve öğütülmüş kolemanit) üreterek iç ve dış piyasalara sunmaktadır. Bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünlerin üretimi çoğunlukla Kırka'da olmak üzere Bandırma ve Emet'te yapılmaktadır. Bor kimyasallarında en fazla üretim payına boraks pentahidrat ve borik asit sahiptir. 1998 yılından itibaren öğütülmüş kolemanit, 2006 yılından itibaren bor oksit, 2008 yılından itibaren de kalsine tinkal ve susuz boraks üretimine başlanmıştır. 2009 yılında Zirai bor üretim tesisi tamamlanmıştır.

3.1. Türkiye Bor Rezervleri

Türkiye'de bilinen bor yatakları özellikle Kırka/Eskişehir, Bigadiç/Balıkesir, Kestelek/Bursa ve Emet/Kütahya'da bulunmaktadır.

Türkiye'de rezerv açısından en çok bulunan bor cevherleri tinkal ($\text{Na}_2\text{O} \cdot 2\text{B}_2\text{O}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$) ve kolemanit ($2\text{CaO} \cdot 3\text{B}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$)'tir. Türkiye'de önemli tinkal yatakları Kırka'da kolemanit yatakları ise Emet ve Bigadiç civarında bulunmaktadır. Bunlara ilaveten, Bigadiç'te az miktarda üleksit rezervi mevcut olup Kestelek'te zaman zaman üleksit yan ürün olarak elde edilmektedir. Rezerv miktarları mineral bazında aşağıda verilmektedir.

Cevher	Toplam (Milyon ton)	Pay (%)
Kolemanit	2.257	74
Üleksit	47	2
Tinkal	739	24
TOPLAM	3.043	100

Kaynak: Eti Maden, 2010.

Tablo.-3: Eti Maden mineral bazında rezerv miktarları.

“Türkiye dünya bor rezervlerinin % 72'sine sahiptir”

3.2. Türkiye'de Bor Kimyasalları ve Eşdeğeri Ürün Kapasiteleri

Mevcut durumda, Eti Maden'in yıllık bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünler kapasitesi 1.365.000 ton/yıl'dır. 2010 yılında bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün kapasitelerinde artış sağlayacak yeni ve tevsii yatırımlara devam edilmiştir. 2011 yılında tamamlanacak ve devam edilecek önemli projeler;

- Bor Oksit Üretim Tesisi,
- IV. Boraks Pentahidrat Tesisi
- V. Boraks Pentahidrat Tesisi
- Emet Borik Asit Tesisi Tevsii
- Konsantratör ve Öğütme Tesisi

Ürünler	Bin Ton/Yıl
Boraks Dekahidrat (Bandırma)	115
Borik Asit (Bandırma)	95
Borik Asit (Emet)	120
Sodyum Perborat (Bandırma)	35
Bor oksit (Bandırma)	2
Boraks Pentahidrat (Kırka)	600
Kalsine Tinkal (Kırka)	5
Öğütülmüş Kolemanit (Bigadiç)	300
Boraks Dekahidrat (Kırka)	80
Susuz Boraks	5
Zirai Bor	8
Toplam	1.365

Kaynak: Eti Maden, 2010

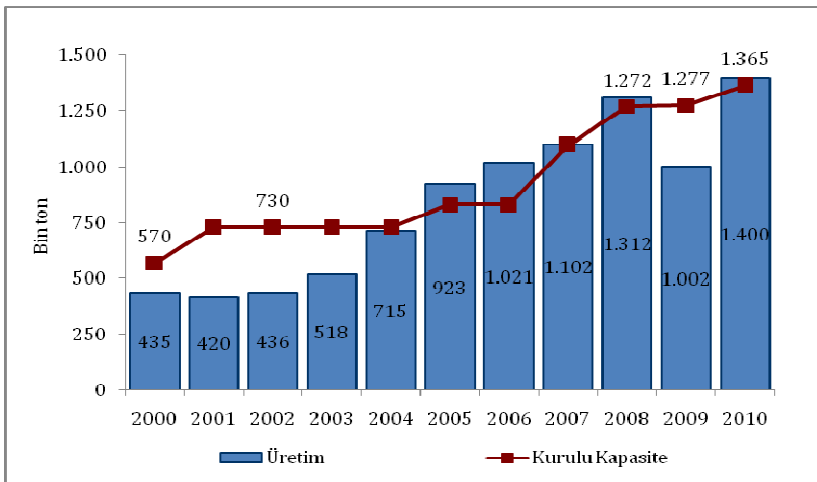
Tablo-4: Eti Maden Bor Kimyasalları ve Eşdeğeri Ürün Kurulu Kapasiteleri (2010).

“2010 yılı sonu itibariyle Eti Maden bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün kapasitesi 1,365 milyon ton’dur.”

Devam eden ve yeni yatırımların faaliyete geçmesi ile bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün üretim kapasitesinin 2013 yılında 2,158 milyon ton/yıl değerine ulaşması hedeflenmektedir.

3.3. Eti Maden Bor Ürünleri Üretimi

Eti Maden, 2010 yılında bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün üretiminde 2000 yılına göre %220 artışla 1,4 milyon ton bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün üretim değerine ulaşmıştır. Şekil-4’te 2000-2010 dönemini kapsayan bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün üretim kapasiteleri ve fiili üretimler verilmiştir.

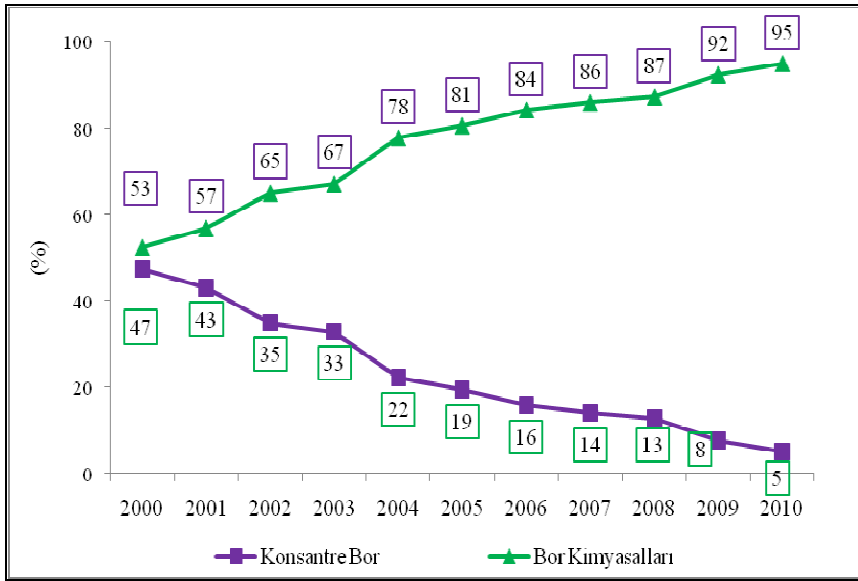

Şekil-4: Bor Kimyasalları ve Eşdeğeri Ürün Kurulu Kapasite ve Üretimler

“2010 Yılında Bor Kimyasalları ve Eşdeğeri Ürün Üretimleri 1,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.”

Kaynak: Eti Maden, 2010

Eti Maden, katma değeri yüksek bor kimyasalları üretip satmayı temel politika olarak belirlemiştir. Bu politikaya uygun olarak gerçekleştirilen uygulamalar neticesinde bor ihracatımızda konsantre ürünlerdeki pay azalırken, katma değeri yüksek olan bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünlerin payı sürekli artmaktadır. Eti Maden'in 1998 yılında toplam ihracatının %53'ü konsantre bor satışından ve %47'si de bor kimyasallarından oluşurken, 2010 yılında toplam ihracatının içerisindeki katma değeri yüksek bor kimyasallarının payı %95 olarak gerçekleşmiştir. Aşağıda Şekil-5'de konsantre bor ve bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün satış miktarlarının yıllara göre (2000-2010) değişimleri verilmektedir.

Şekil-5: Katma Değeri Yüksek Bor Ürünleri ve Konsantre Bor Satışlarının Yıllara Göre Değişimi

“2010 yılında bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün satışları artarken konsantre bor satışlarındaki düşüş devam etmiştir.”

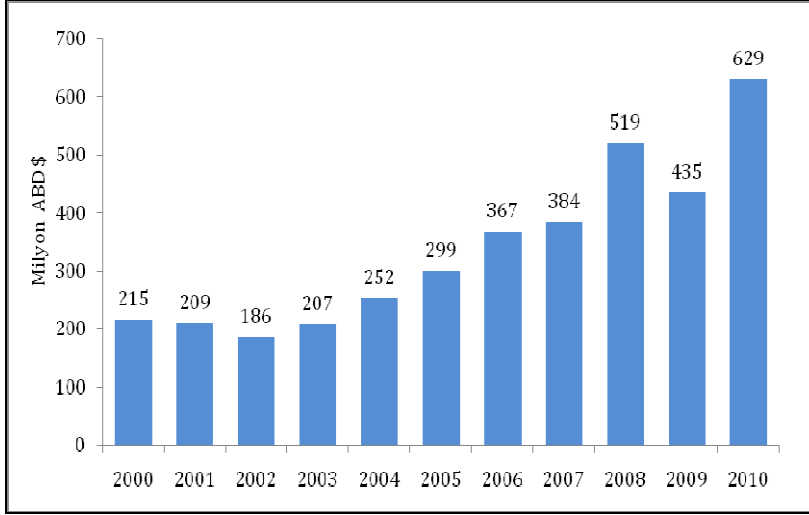
Kaynak: Eti Maden, 2010

3.4. Dış Ticaret

Türkiye, dünyanın en büyük ve en iyi kalitede bor rezervlerine sahip olan ve buna paralel olarak dünyada en yüksek bor üretimi gerçekleştiren ülkedir. İç piyasada bor talebinin tamamı karşılanmaktadır. Dünya bor talebinin de önemli bir kısmı Eti Maden tarafından sağlanmaktadır. Eti Maden'in 2010 yılı toplam satış gelirlerinin yaklaşık %97'si yurt dışı satış gelirlerinden oluşmaktadır.

Eti Maden'in ihraç ettiği başlıca bor ürünleri; boraks pentahidrat, boraks dekahidrat, borik asit, kalsine tinkal, susuz boraks, bor oksit ve öğütülmüş kolemanittir. Bor kimyasalları ihracatında en yüksek paya Kırka'da üretilen ve ticari adı Etibor-48 olan Boraks Pentahidrat sahiptir. İkinci sırada ise borik asit gelmektedir.

Eti Maden'in bor satışları 2010 yılında bir önceki yıla göre toplam ürün bazında %50 artış göstermiş ve 1,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Değer bazında ise 2010 yılında Eti Maden'in bor satışları bir önceki yıla göre %43 artış göstererek 647 milyon ABD\$ olmuştur. Şekil-6'da 2000-2010 dönemini kapsayan bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün ihracatı satış gelirleri verilmiştir.

Şekil-6: Eti Maden Konsantre Bor, Bor Kimyasalları ve Eşdeğeri Ürün İhracatı (Değer olarak)

“2010 yılında ihracat geliri 629 milyon \$ olmuştur.”

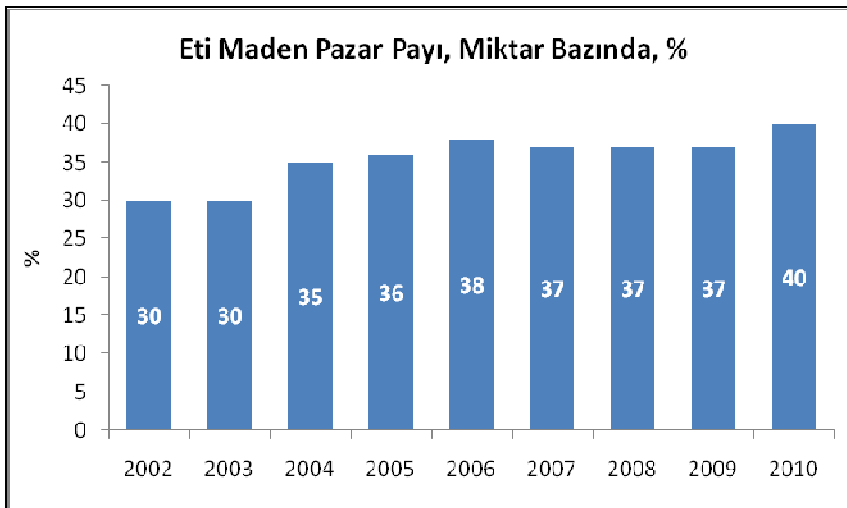
Kaynak: Eti Maden, 2010

4. ETİ MADENİN BOR SEKTÖRÜ İÇİNDEKİ YERİ

Dünya bor pazarındaki dağılım itibariyle değerlendirme yapıldığında 1980’li yılların ortalarında % 25 olan ülkemizin miktar bazındaki pazar payı 2010 yılında %40 olarak gerçekleşmiştir.

Dünya bor pazarında Eti Maden ve RT Borax talebin yaklaşık %67’sini karşılarken yıllar itibariyle pazara giren ve kapasitelerini artıran Rusya, Çin, Şili ve Arjantin gibi ülkeler de bor pazarından pay almaya başlamıştır. 2010 yılında Eti Maden ve RT Borax’ın talebin %67’sini (yaklaşık %40 Eti Maden, %27 RT Borax) karşıladığı tahmin edilmektedir. Öte yandan Eti Maden 2010 yılında da 2005 yılında yakaladığı dünya bor sektöründeki liderliğini güçlendirerek korumuştur.

Bor kimyasalları üretim kapasitesinde çok önemli bir paya sahip olan US Boraxs firması konsantre bor ihracatı yapmamaktadır.

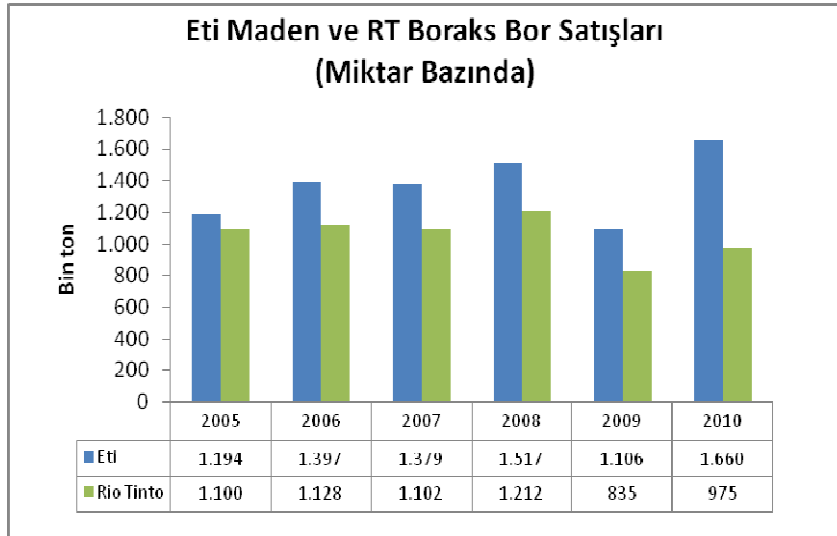

Şekil-7: Eti Maden’in Yıllar İtibariyle Dünya Bor Pazarındaki Payı (Miktar Bazında)

“Eti Maden 2010 Yılında Pazar Payını Bir Önceki Yıla Göre 3 puan artırarak %40 seviyesine çıkarmıştır.”

Kaynak: Eti Maden, 2010

Eti Maden ve RT Borax firmalarının 2005-2010 yılları arasında dünya bor pazarındaki talebi karşılama miktarları Şekil-8' de grafik olarak verilmektedir.

Şekil-8: Eti Maden-RT Borax Satış Miktarı Karşılaştırma (Miktar Bazında)

“Eti Maden 2010 yılında da 2005 yılında yakaladığı dünya bor sektöründeki liderliğini güçlendirerek sürdürmüştür.”

Kaynak: Eti Maden, 2010

NOT: B₂O₃ bazda olan Rio Tinto verileri dönüştürülmüştür.